

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข

สาระการเรียนรู้

1. การปกครองระบอบประชาธิปไตย

- รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2. รูปแบบของรัฐ

3. การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. จ्ञานะและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์

- จ्ञานะและพระราชอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

การปกครองระบอบประชาธิปไตย

หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทั้งหมด 7 หลัก ได้แก่

1

หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน

2

หลักเหตุผล

3

หลักความเสมอภาค

4

หลักนิติธรรม

5

หลักสิทธิเสรีภาพ

6

หลักมาตรฐานภาพ

7

หลักเสียงข้างมาก

VOTE

รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

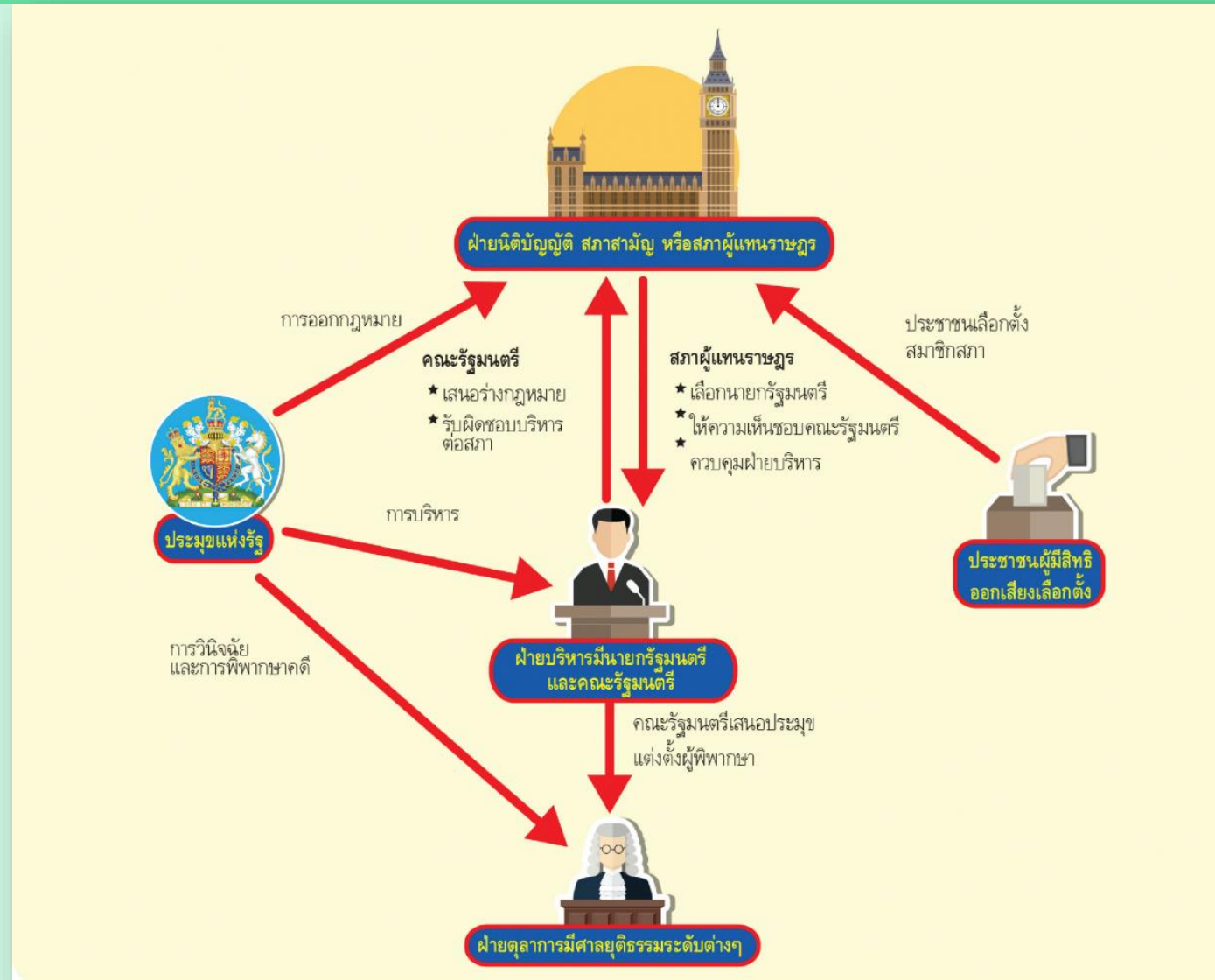
1

แบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy)

หลักการสำคัญ คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ รัฐสภา ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นรัฐบาลทำหน้าที่บริหารราชการ ประมุขของประเทศอาจเป็นกษัตริย์หรือประธานาธิบดีก็ได้ ประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา เช่น สหราชอาณาจักร (อังกฤษ) เดนมาร์ก ญี่ปุ่น ไทย กัมพูชา และโปรตุเกส เป็นต้น

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ การปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบ รัฐสภา

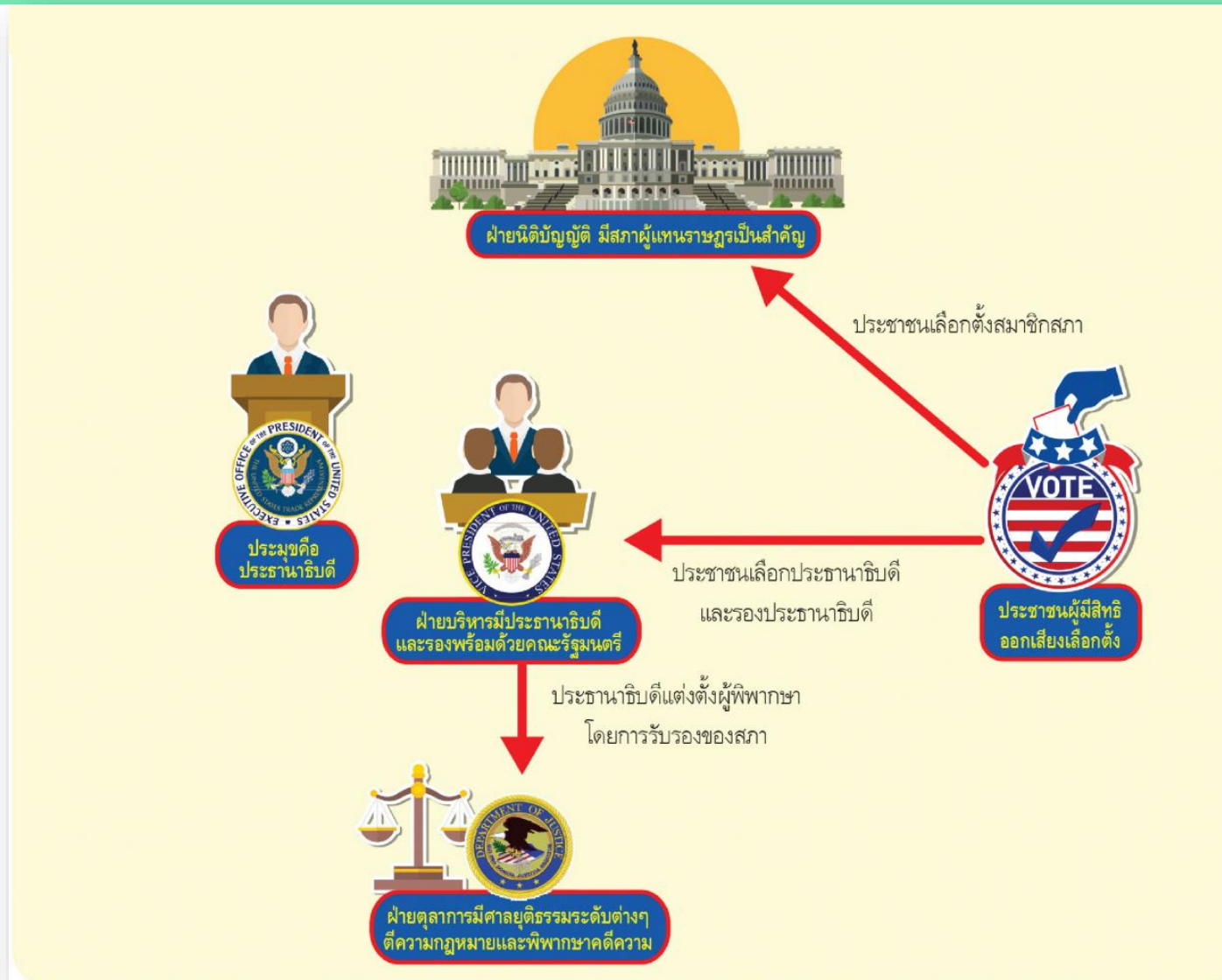
ตัวอย่างประเทศสหราชอาณาจักร (อังกฤษ)

หลักการสำคัญ คือ มีการแบ่งอำนาจการบริหาร อำนาจอธิปไตย
อำนาจตุลาการออกจากกันให้แต่ละฝ่ายมีอำนาจและความเป็นอิสระ
ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีประธานาธิบดีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร รัฐสภา
มีหน้าที่ในการออกกฎหมาย ตุลาการมีศาลเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการ
ตามกฎหมายและแต่ละฝ่ายจะมีการถ่วงดุลอำนาจระหว่างกันคือ
ประธานาธิบดีมีอำนาจถ่วงดุลรัฐสภา แม้รัฐสภาจะเป็นผู้ออกกฎหมาย
แต่จะประกาศใช้กฎหมายได้ก็ต่อเมื่อประธานาธิบดีเห็นชอบและลงนาม
ส่วนรัฐสภามีอำนาจถ่วงดุลประธานาธิบดีได้เช่นกัน

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ การปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบ
ประธานาธิบดี
ตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา

3

แบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี (Semi-Parliamentary or Semi-Presidential Democracy)

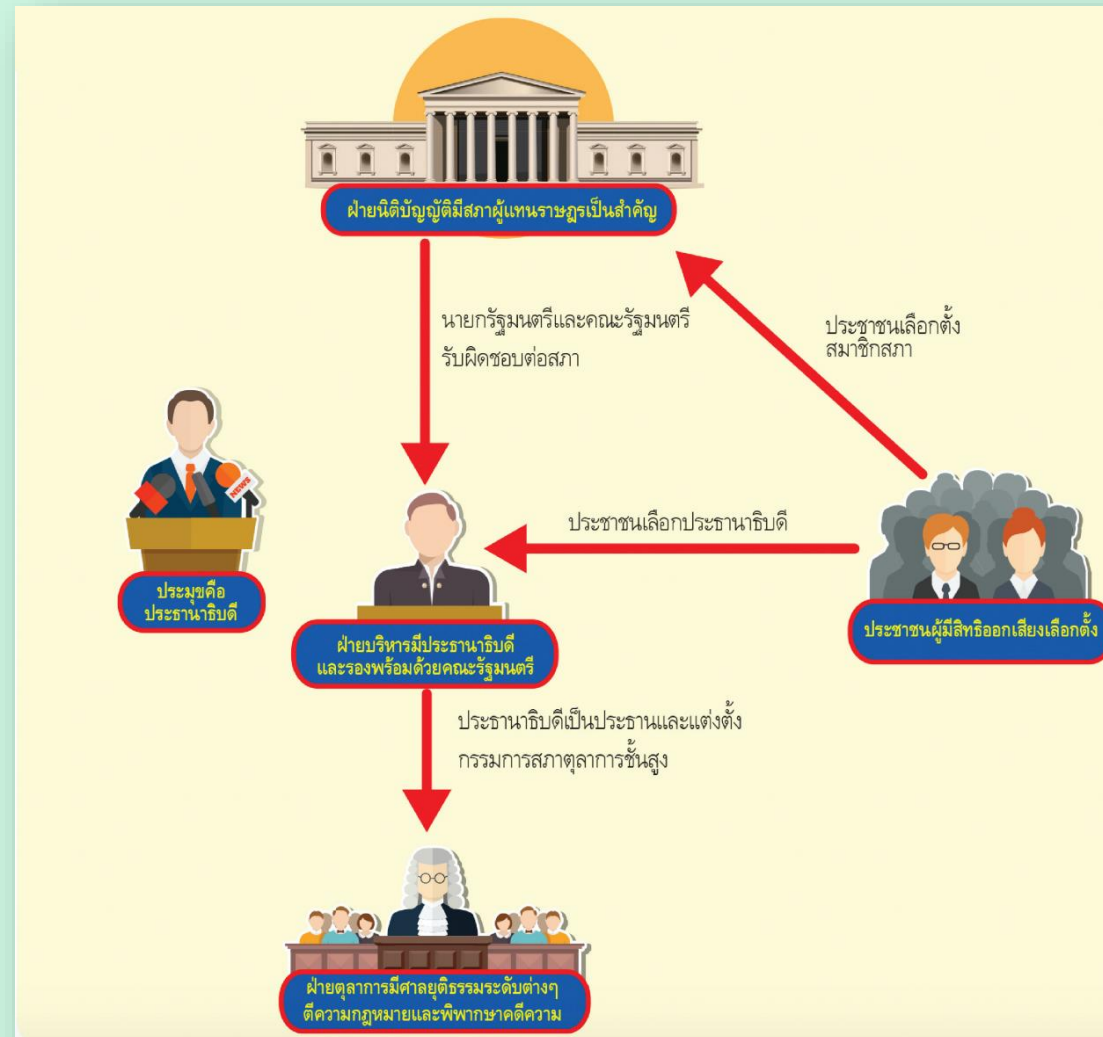
หลักการสำคัญ คือ ประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขของประเทศซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี และเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารผ่านทางนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

รูปแบบการปกครองแบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดีเป็นรูปแบบผสมผสานระหว่างแบบรัฐสภาและแบบประธานาธิบดี โดยประธานาธิบดีเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด

ประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี เช่น ฝรั่งเศส เป็นต้น

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ การปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบ
กึ่งรัฐสภาถึงประธานาธิบดี
ตัวอย่างประเทศฝรั่งเศส

รูปแบบของรัฐ

รูปแบบของรัฐแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

เอกรัฐหรือรัฐเดี่ยว

คือ รัฐหรือประเทศที่มีรัฐบาล
เพียงรัฐบาลเดียวใช้อำนาจ
ปกครองประเทศทั้งหมด

สหพันธรัฐหรือรัฐรวม

คือ รัฐหรือประเทศที่ประกอบด้วยมลรัฐ
ตั้งแต่ 2 มลรัฐขึ้นไป แบ่งอำนาจ
ปกครองรัฐออกเป็น 2 ส่วน คือ อำนาจ
การปกครองของรัฐและรัฐบาลท้องถิ่น

การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมี
รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครอง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับมี
บทบัญญัติซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุขไว้เหมือนกัน คือ...

1

รูปแบบของรัฐประเทศไทยเป็นราชอาณาจักร
อันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้

2

อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย

2.1 การใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา

2.2 การใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี

2.3 การใช้อำนาจตุลาการทางศาล

2.3 การใช้อำนาจตุลาการทางศาล

รัฐธรรมนูญกำหนดศาลไว้ 4 ประเภท ได้แก่

ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลยุติธรรม

ศาลปกครอง

ศาลทหาร

ฐานะและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์

1. พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ
ผู้ใดจะละเมิดมิได้

2. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก

3. พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

4. พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนา
ฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

5. พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็น
ประธานองคมนตรี และองคมนตรีอื่นอีกไม่เกิน 18 คน เป็นองคมนตรี

6. การแต่งตั้งและให้ข้าราชการในพระองค์พ้นจากตำแหน่ง

7. พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแต่งตั้ง
ผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

8. พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติม
กฎหมายตราว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พุทธศักราช 2467